

Lletra a lletra fem municipi. Projecte de suport a les competències lingüístiques.

Som autores i autors locals!

1. Fitxa del projecte per al curs 2017-2018

Projecte	Som autores i autors locals!
Temàtica curs 17-18	El tema sobre el que es treballarà en aquesta nova edició del projecte és el municipi . L'alumnat cercarà informació a partir de diverses fonts sobre aspectes significatius del municipi i crearan la seva pròpia obra , compartint els aprenentatges realitzats amb la resta de la població.
Objectiu general	Suport al desenvolupament de les competències lingüístiques en l'àmbit local per a la millora de l'èxit educatiu.
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> • Posar en valor les competències lingüístiques • Facilitar eines i recursos per a la comprensió lectora. • Fomentar la lectura, l'escriptura i la comunicació oral. • Desenvolupar la pròpia creació, com a metodologia d'aprenentatge. • Fomentar la participació activa de tot l'alumnat. • Potenciar la coresponsabilitat entre agents educatius: ajuntament, centres educatius i biblioteques municipals. • Promoure el vincle entre centre educatiu i biblioteca municipal.
Descripció del projecte	
ACTIVITATS	<ul style="list-style-type: none"> • Treball a l'aula amb suport expert tant per al reforç de les competències lingüístiques com per fer suport al procés creatiu que donarà lloc a una presentació pública en l'acte final del projecte. • Visita a la Biblioteca de Catalunya. • Acte final municipal.

<p>ACCIONS</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planificació del projecte. 2. Difusió del projecte als municipis de la província de Barcelona. 3. Selecció i contacte amb els municipis participants. 4. Reunió de presentació entre la Diputació de Barcelona i els municipis participants. 5. Reunions de coordinació entre els agents municipals implicats: ajuntament, centre educatiu i biblioteca municipal. 6. Presentació del projecte als alumnes per part de l'ajuntament. 7. Activitats a l'aula: reforç competències lingüístiques, identificació de registres lingüístics i gèneres literaris, contextualització dels textos i autors/es treballats, lectura i exposició (c)oral. 8. Procés d'aprenentatge i de creació seguint el fil conductor referents del municipi. 9. Visita/activitat a la Biblioteca de Catalunya. 10. Activitats a l'aula: suport al procés creatiu, revisió propostes a presentar, proposta de millores/alternatives, assaig presentació acte final. 11. Acte final i tancament del projecte: Exposició pública de l'activitat realitzada en cada centre educatiu i municipi amb la participació de tots els agents implicats. 12. Enregistrament i difusió. 13. Comunicació i difusió al llarg del projecte
<p>DESTINATARIS</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Alumnat de primària, ESO, batxillerat, cicles formatius, estudiants de català, formació d'adults. – Grup/s classe d'una assignatura a escollir pel centre educatiu.
<p>DURADA</p>	<p>Curs escolar 2017-2018</p>
<p>AGENTS</p>	<p>Diputació de Barcelona:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Biblioteques: <ul style="list-style-type: none"> • Col·laboració amb les biblioteques dels municipis implicats. • Col·laboració amb la Gerència de Serveis d'Educació. – Educació: <ul style="list-style-type: none"> • Coordinació de les institucions participants en el projecte.

	<ul style="list-style-type: none"> • Proposta de projecte. • Coordinació i acompanyament del projecte en els diferents municipis. • Tancament del projecte. • Enregistrament, muntatge final i difusió. • Coordinació taller (dues sessions) reforç competències lingüístiques i de suport al procés creatiu.
	<p>Biblioteca de Catalunya:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Visita/activitat específica per a l'alumnat participant.
	<p>Ajuntament:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Coordinació del projecte en el seu municipi i suport a les diferents accions vinculades.
	<p>Centre educatiu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Incloure el projecte en la seva programació anual. – Portar a terme les diferents activitats del projecte amb l'alumnat.
	<p>Biblioteca municipal:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Preparació i facilitació de material. – Implicació en el projecte. – Acolliment acte final.

2. Antecedents

Un dels pilars de la política local, pel que fa a educació, és l'acompanyament a l'escolaritat per a la millora de l'èxit educatiu, acompanyament que es basa en articular els vincles entre l'escola i els agents educatius municipals i que, per això mateix, passa per enfortir els lligams entre l'entorn familiar, social i comunitari.

Aquest és precisament el marc d'actuació del programa d'Acompanyament a l'escolaritat i millora de l'èxit educatiu de la Diputació de Barcelona, que ofereix, entre d'altres, el suport al desenvolupament de les competències clau, especialment entre l'alumnat més vulnerable o amb risc d'abandonament escolar.

D'entre el conjunt de competències clau, aquelles que són fonamentals per al desenvolupament integral de la persona, destaquen les pròpies de l'àmbit lingüístic, base de qualsevol aprenentatge i sense les quals difícilment cap alumne podrà arribar a expressar-se, raonar o discórrer de forma autònoma.

Aquest document presenta una proposta de suport a les competències lingüístiques, a partir de les experiències de l'entorn i les famílies de l'alumnat, que té especialment en compte el territori com a proveïdor de recursos (agents i equipaments) i el suport a la tasca dels ens locals en la capitalització dels mateixos.

3. Justificació

Les competències lingüístiques –que en la seva dimensió comunicativa inclouen la comprensió lectora, l'expressió escrita i la comunicació oral–, són essencials per a l'adquisició de qualsevol coneixement o aprenentatge. Tenir-ne un bon domini, o haver-ne assolit un bon desenvolupament, és la base sobre la que fonamentar el progrés educatiu de l'alumnat, alhora que ajuda a prevenir el fracàs escolar. Fomentar la lectura, estimular una bona comunicació i un bon ús del llenguatge, treballar la

comprensió o incitar al diàleg i l'escolta activa són algunes de les tasques que poden dur-se a terme des d'àmbits extra escolars com són la família i l'entorn de l'alumnat, que esdevenen, des d'aquesta perspectiva, un agent actiu a l'hora de reforçar la tasca feta en els centres educatius. Cal, per tant, dinamitzar tots aquells recursos que estiguin a l'abast de les famílies i l'alumnat, proveir-los d'eines i afavorir experiències significatives que reverteixin en el seu desenvolupament.

Un dels principals recursos culturals i educatius des del que poder oferir aquest suport són les biblioteques municipals, espai en què la promoció, el gaudi i l'interès per la lectura, d'una banda, conflueixen amb col·lectius diversos, de diferents edats i amb necessitats educatives específiques, de l'altra. Les biblioteques són la porta d'accés i el punt de trobada, i un dels principals recursos a tenir present en qualsevol proposta de treball educatiu a desenvolupar en el territori.

Més enllà de la comprensió lectora, del gaudi i el goig per la lectura, les competències lingüístiques abasten, també, una dimensió literària –afavorir el coneixement de les obres i autors/es més significatius de la literatura catalana i universal, donar suport a la formació d'opinió pròpia sobre aquests, o desenvolupar el pensament crític– i una dimensió actitudinal –adquirir l'hàbit de la lectura com a mitjà per accedir a la informació i al coneixement, saber emprar l'escriptura per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres, o mantenir una actitud dialogant i respectuosa davant la diversitat lingüística i cultural–. Cal promoure, per tant, propostes de treball que considerin les competències lingüístiques en tota la seva dimensió, per tal d'impulsar i reforçar les possibilitats d'aprenentatge al llarg de la vida i per tal de fomentar els valors sobre els que fonamenten la vida en societat, com són la tolerància i el respecte per la diferència o la discrepància, entre d'altres.

4. Objectius generals del projecte

- Fomentar la lectura en l'àmbit local per a la millora de l'èxit educatiu.
- Reforçar les habilitats comunicatives i d'expressió oral i escrita.

- Desenvolupar la pròpia creació, com a metodologia d'aprenentatge.
- Potenciar la coresponsabilitat entre agents educatius: ajuntament, centres educatius i biblioteca/ques municipal/s.
- Promoure el vincle entre centre educatiu i biblioteca municipal.
- Treballar les competències lingüístiques a través de la proposta temàtica de cada curs.
- Disposar de material de suport i difusió.

5. Agents implicats

 Ajuntament: El caràcter territorial del projecte "Lletra a lletra fem municipi" posa de relleu el necessari lideratge del mateix per part de l'ajuntament en el seu municipi. Aquest lideratge inclou la coordinació amb la Diputació i amb els agents del municipi implicats, així com el suport a les diferents accions vinculades (visita a la Biblioteca de Catalunya, visita i treball amb la biblioteca municipal, intervencions guiades a l'aula, entre altres).

 Centre educatiu: En primer lloc cal que mestres i professora incloguin el projecte en la programació anual, informant a tot l'equip de la realització del mateix.

Es facilitaran sessions d'intervenció guiada per tal de col·laborar amb els i les docents en la introducció de la temàtica a treballar així com en la incorporació de pràctiques innovadores, que tindran continuïtat al llarg del curs.

 Biblioteca municipal: Es demana a la biblioteca municipal un paper actiu en el desenvolupament del projecte que inclou la preparació i facilitació de material, visites i/o tallers amb els alumnes participants al projecte, suport als docents, entre altres. Per posar en valor aquesta col·laboració així com l'equipament en sí mateix, es proposa la realització de l'acte final en algun espai de la biblioteca, sempre que sigui possible.

- **Biblioteca de Catalunya:** Col·labora en el projecte acollint els grups participants amb una visita especial que procura aportar valor afegit al projecte amb la facilitació i/o mostra de documents sobre la temàtica a treballar.
 - **Diputació de Barcelona:** Des de la Gerència de Serveis d'Educació es coordina el disseny i desenvolupament general del projecte, que inclou la coordinació de les institucions participants en el projecte, la coordinació i acompanyament del projecte en els diferents municipis, la proposta i suport a la realització d'activitats complementàries (sessions intervenció guiada, enregistraments, visita a la BC...).
- També col·labora en el projecte la Gerència de Biblioteques, donant suport tècnic i material a les biblioteques municipals implicades.
- **Col·laboradors externs:** Col·laboren en la coordinació general del projecte i desenvolupen les sessions d'intervenció guiada i el suport als i les docents al llarg de tot el projecte i amb especial èmfasi en el suport al procés creatiu que dóna lloc a l'acte final a cada municipi.

6. Desenvolupament del projecte. Modalitat i durada

És tracta d'un projecte educatiu de territori amb intervenció a l'aula, en què els participants, a partir d'un conjunt d'orientacions i activitats prèvies, posen en joc les diferents dimensions de les competències lingüístiques. La durada és aproximadament l'equivalent a un curs lectiu: d'octubre a maig/juny.

Fases

5.1. Preparació prèvia:

Consisteix en una reunió de presentació del projecte a tots els municipis participants, en la que es convoca a tècnics i tècniques municipals i regidors/es i aquells altres agents directament implicats: referent de la biblioteca municipal, representant de l'equip directiu dels centre educatius i mestres o professorat referent dels grups que participaran

En aquesta reunions es confirmen els objectius del projecte, la temàtica a treballar, es defineix el procés a seguir i s'estableix el calendari de realització.

5.2. Desenvolupament:

Posteriorment, cada municipi inicia l'activitat:

- a) Els centres educatius treballen a partir de i amb els materials de la temàtica proposada.
- b) Les biblioteques seleccionen i posen a disposició la bibliografia i obres a consulta.
- c) Els tècnics/ques municipals s'encarreguen de la coordinació del projecte entre els agents locals i de donar el tret de sortida fent possible una exposició - presentació, sobre els trets diferencials del municipi als alumnes.

5.3. El desenvolupament del projecte es complementa amb:

- Una visita a la Biblioteca de Catalunya que incorpora elements específics sobre les temàtiques de treball dels diferents grups.
- Un taller (dues sessions) de reforç de les competències lingüístiques i suport al procés creatiu, que anomenem “intervenció guiada”.

5.4. El projecte finalitza amb la presentació del treball realitzat, en un acte públic a la biblioteca municipal.

El tancament final culmina amb un acte conjunt que compta amb la presència de tots els agents implicats i de tot l'alumnat participant en cadascun dels municipis.

7. Destinataris

Alumnat de centres educatius de la província de Barcelona de primària, secundària, batxillerat, cicles formatius, formació d'adults i PFI. Es posa especial atenció als centres considerats d'alta complexitat o amb necessitats de suport especial.

8. Metodologia i contingut

1. Planificació de l'activitat (guió).
2. Treball de recerca de materials i proposta d'eixos:
 - Selecció de registres i gèneres a treballar: prosa, poesia, conte, teatre, cartes, notícia, diari, ...
 - Estudi de pràctiques a desenvolupar
 - Selecció de textos i materials
 - Anàlisi i comprensió lectora
 - Contextualització autors/es
 - Bibliografia
3. Presentació als alumnes del projecte i dels trets diferencials del municipi que viuen a càrrec de l'ajuntament.
4. Primera intervenció a l'aula (suport competències lingüístiques).
5. Visita Biblioteca de Catalunya.
6. Segona intervenció a l'aula (suport procés creatiu).
7. Preparació de l'acte final al municipi.
8. Descripció i enregistrament del procés o acte final.
9. Jornada de tancament.
10. Difusió.

7. Col·laboradors

Xarxa de biblioteques de la Diputació de Barcelona.

Biblioteca de Catalunya.

Ajuntaments dels municipis participants.

Joan Carles Navarro i Mireia Chalamanch

9. Descripció del projecte per al curs 2017-2018

Som autores i autors locals!

A diferència d'altres edicions anteriors, en què el vehicle per a treballar les competències lingüístiques era la commemoració d'institucions o personalitats de la cultura i les lletres catalanes, la proposta per al curs 2017-2018 està destinada a celebrar l'obra de tots els participants sobre una temàtica tant propera com és **el seu municipi**.

El tema, per tant, no és un fet o un autor o autora concrets sinó **l'espai on viuen i conviuen aquests alumnes**. El municipi passa a ser el centre d'interès que permetrà enfortir el vincle amb el territori a partir d'una dinàmica en què és l'alumnat qui s'apropa i descobreix un fet històric, un autor/a local, contes i llegendes pròpies d'aquell indret entre moltes altres possibilitats.

L'alumne esdevé autor/a i acaba desenvolupant la seva pròpia obra posant en pràctica i reforçant l'impuls creatiu, amb el suport que aporta el coneixement de l'obra de diferents autors/es històrics i contemporanis, des de diferents gèneres i formats i des de diferents situacions i àmbits comunicatius. Tot plegat facilita treballar les competències lingüístiques en tota la seva amplitud i des de totes les vessants. En el transcurs del projecte, els participants llegeixen, escriuen, debaten, presenten, exposen, escolten, dialoguen, és a dir, posen en pràctica totes les habilitats que acompanyen el fet lingüístic, a través de cartes, poemes, contes, novel·les i obres de teatre, entre d'altres, i des d'àmbits diversos com ara la notícia informativa, la relació epistolar, la comunicació digital, la crònica periodística o el text literari.

10. Fitxa de procés de treball

<i>DB (Diputació); CE (Centre Educatiu); BM (Biblioteca Municipal); BC (Biblioteca de Catalunya); AJ (Ajuntament).</i>
1. Planificació del projecte (CE) <ul style="list-style-type: none"> – Objectius – Eixos/Temàtica – Participants: nombre i edat – Matèria en què s'ubicarà l'activitat – Contacte ajuntament –biblioteca– centre educatiu (AJ) – Reunió de presentació (DB / AJ / CE / BM) – Reunions de coordinació (AJ / CE / BM)
2. Treball de creació <ul style="list-style-type: none"> – Desenvolupament de l'activitat (CE) – Consulta materials i textos específics a la biblioteca municipal (CE / BM) – Enregistrament de l'activitat (DB) – Taller de reforç de les competències lingüístiques i suport al procés creatiu, a càrrec de Joan Carles Navarro i Mireia Chalamanch
3. Visita a la Biblioteca de Catalunya <ul style="list-style-type: none"> – Acordar dates (AJ / CE / BC) – Transport (CE / AJ) – Desenvolupament de l'activitat (CE / BC) – Enregistrament (DB)
4. Acte final <ul style="list-style-type: none"> – Preparació / Difusió / Comunicació (CE / AJ / BM) – Espai (BM / AJ) – Guió (BM / AJ / CE) – Concreció de dates i horaris (BM / AJ / CE) – Enregistrament (DB)
5. Tancament del projecte (DB / AJ / BM / CE)
6. Enregistraments (DB)
7. Difusió del procés de treball i vídeo final (DB / AJ / BM / CE)

11. Procés de treball i rols associats

Accions procés	Rol Ajuntament	abr.- jul.	set.	oct.	nov.	des.	gen.	feb.	mar.	abr.	mai.	jun.
Planificació	Lideratge de l'activitat en el territori.											
	Contacte entre ajuntament - biblioteca - centre educatiu.											
	Coordinació reunió de territori											
Treball de creació	Presentació del projecte a l'alumnat participant.											
	Acompanyament i seguiment.											
Activitats complementàries	Suport al centre en la planificació de les activitats.											
Acte final	Coordinació de l'acte final: planificació de participants, espais, dates, aforament, difusió, etc.											
Tancament	Coordinació del territori per a la participació en l'acte de tancament organitzat per la Diputació.											
Difusió	Difusió del projecte al llarg del seu procés a través de diferents canals de comunicació del territori.											

Accions procés	Rol Centre Educatiu	abr.- jul.	set.	oct.	nov.	des.	gen.	feb.	mar.	abr.	mai.	jun.
Planificació	Participació en la reunió de coordinació del projecte											
	Selecció de participants.											
	Selecció de la/les temàtica/ques i matèria/es en què es focalitzarà.											
	Encaix de les activitats complementàries.											
	Participació en els actes de tancament del projecte.											
Treball de creació	Planificació i execució del treball a l'aula.											
Activitats complementàries	Planificació i participació en les activitats complementàries (dates, grups, encaix en la/les temàtica/ques escollides...).											
Acte final	Planificació de la participació de l'alumnat en l'acte final.											
	Participació de tot l'alumnat (per grups o individual) en l'acte final, amb l'exposició dels treballs realitzats.											
Tancament	Participació en l'acte final de tancament, amb la participació del professorat i alumnat implicats.											
Difusió	Comunicació del projecte a la comunitat educativa.											

Accions procés	Rol Biblioteca Municipal	abr.- jul.	set.	oct.	nov.	des.	gen.	feb.	mar.	abr.	mai.	jun.
Planificació	Participació en la reunió de coordinació del projecte											
	Planificació d'accions de suport al projecte: cerca de materials, bibliografia, visita a la biblioteca, etc.											
Treball de creació	Recerca de material bibliogràfic sobre els gèneres i temàtiques proposades.											
	Acollida a la biblioteca de l'alumnat participant en el projecte.											
Activitats complementàries												
Acte final	Planificació de l'acte final.											
	Posar la biblioteca a disposició de la celebració de l'acte final de projecte.											
Tancament	Participar en l'acte general de tancament del projecte exposant experiència i participació de la biblioteca en aquest.											
Difusió	Difusió de l'acte final a través dels canals habituals de la biblioteca.											

Accions procés	Rol Diputació de Barcelona	abr.- jul.	set.	oct.	nov.	des.	gen.	feb.	mar.	abr.	mai.	jun.
Planificació	Coordinació general del projecte.											
	Reunió tècnica de presentació.											
	Acompanyament a la reunió de territori.											
Treball de creació	Acompanyament en la recerca de materials.											
	Seguiment del treball a l'aula i a la biblioteca.											
Activitats complementàries	Coordinació i seguiment de les activitats complementàries.											
Acte final	Participació en els actes finals a cadascun dels municipis.											
Tancament	Coordinació i dinamització de l'acte conjunt de tancament del projecte.											
Difusió	Difusió i comunicació del projecte en diferents moments del procés, i a través dels canals habituals de Diputació de Barcelona.											
	Enregistrament dels actes finals a cada municipi i de l'acte conjunt de tancament del projecte.											

12. Calendari general

	ABR	MAI	JUN	JUL	AGO	SET	OCT	NOV	DES	GEN	FEB	MAR	ABR	MAI	JUN
Planificació															
Treball de creació															
Visita BC															
Acte final															
Tancament															
Enregistrament, recull imatges i informació.															
Difusió i comunicació															